

Raziskovalni projekti Ciljnega raziskovalnega programa »Zagotovimo.si hrano za jutri« so (so)financirani s strani Javne agencije za raziskovalno dejavnost

Raziskovalni projekt

Članica UL	UL BF
Šifra	V4-1604
Naziv projekta	Dobrobit v povezavi z zdravstvenim varstvom perutnine ter prašičev v konvencionalnih in alternativnih sistemih rej
Obdobje	1.10.2016 - 30.09.2018
Vodja	Manja Zupan
Veda	Biotehniške vede
Sodelujoče RO	Univerza v Ljubljani (Veterinarska fakulteta), Univerza v Mariboru (Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede), Emona, Razvojni center za prehrano d.o.o., Perutnina Ptuj d.d.
Sofinancerji	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Vsebinski opis projekta	Trajnostni razvoj, ki vključuje okoljske in podnebne razmere ter poudarek na dobrobiti živali, pridobiva čedalje večji pomen pri razvoju kmetijstva-živinoreje v Evropi. Obenem dajejo potrošniki pri odločitvi o nakupu živalskih proizvodov vse večjo pozornost temu, v kakšnih pogojih reje so bile živali vzrejene. Različni pogoji reje v konvencionalnih ali alternativnih sistemih, še posebno pri skupinsko uhlevljenih živalih, različno vplivajo na pojav anomalij v obnašanju, kot je kanibalizem pri kokoših nesnicah in prašičih, kakor tudi na pojav dermatitisa pri pitovnih piščancih in na splošno počutje živali. Na področju slovenske zakonodaje ni predpisanih pravil oziroma smernic za zagotavljanje dobrobiti živali v različnih sistemih rej perutnine in prašičev. Zato bomo v tem projektu testirali protokole ter kazalce, s katerimi bomo na neinvaziven način ocenili dobrobit perutnine in prašičev in določili kritične meje dobrobiti, vključno z

zdravstvenim varstvom, s poudarkom na ocenah posamezne živali. S tem bomo podali prvo znanstveno oceno dobrobiti perutnine in prašičev v konvencionalnih in alternativnih sistemih rej v Sloveniji in dobili prvi natančnejši vpogled v stanje dobrobiti v rejah. Posamezni sistemi reje bodo tudi prvič opisani z vidika dobrobiti živali, kar bo služilo k večji prepoznavnosti načinov reje in proizvodov. Nadalje bomo v okviru projekta preizkusili inovativne pristope za zmanjšanje kanibalizma, kot je uporaba odvračal pri kokoših nesnicah in testiranje različnih načinov oblikovanja skupin prašičev po odstavitvi. Istočasno bomo spremljali indikatorje stresa, kot so kazalniki oksidativnega stresa v krvi in slini prašičev ter vsebnost kortikosterona in imunoglobulinov perju ali jajcih kokoši nesnic oziroma pitovnih piščancih. Pri kokoših nesnicah pa v praksi, poleg kanibalizma, velik problem z vidika dobrobiti predstavljajo tudi poškodbe grodnice, zato bo eden od ključnih ciljev projekta tudi spremljanje le-teh v različnih sistemih rej in priprava priporočila o možnostih preventive. Ključni cilj projekta je interdisciplinarno pristopiti k reševanju problematike dobrobiti vključno z zdravstvenim varstvom perutnine in prašičev. V projektu bodo sodelovale tri znanstvene organizacije z dveh različnih univerz v Sloveniji in se povezale z gospodarstvom. Skupaj želimo predstaviti tehnološke inovacije, ki bodo omogočile živalim prijaznejše pogoje reje ter zagotavljale varnejšo hrano za potrošnika.

Sestava projektne skupine [link na sicris](#)

Naloge, ki glede na časovni plan še niso bile realizirane, so obarvane rumeno. Ostale naloge so bile realizirane oziroma se nadaljnjo spremljajo.

KOKOŠI NESNICE	Faze projekta in njihova realizacija	
	DP1 (1.1.1.); 1.2.1.)	Ocenjevanje dobrobiti živali
DP1 (1.1.1.), DP2 (1.3.1.)	Spremljanje nesnosti, porabe krme in vode, nekatere fizikalne lastnosti jajc	
DP1 (1.1.1.)	Zoohigienski normativi, vzorčenje zraka	
DP1 (1.1.1.)	Vzorčenje perja za določitev kortikosterona	
DP1 (1.1.1.)	Vzorčenje jajc za določitev imunoglobulinov, kortizola	
DP1 (1.1.1.); 1.4.)	Vzorčenje poginulih in izločenih živali za patoanatomsko preiskavo	
DP2 (1.1.2.); 1.3.1.)	poskus Uporaba repelentov	
DP2 (1.1.2.); 1.3.1.)	Spremljanje nesnosti, porabe krme	
DP2 (1.1.2.)	Tehtanje kokoši, ocenjevanje stanje perja	
DP2 (1.3.1.)	Fizikalne lastnosti jajc	
DP2 (1.3.1.)	Kemijska analiza jajc	

	DP2 (1.2.1.)	Vzorčenje perja za določitev kortikosterona
	DP2 (1.2.1.)	Vzorčenje jajc za določitev imunoglobulinov in kortizola
	DP2 (1.2.1.) DP1 (1.4.)	Vzorčenje poginulih in izločenih živali za patoanatomsko preiskavo
PITOVNI PIŠČANCI	DP1 (1.1.1.; 1.2.1.)	Ocenjevanje dobrobiti živali
	DP1 (1.1.1.)	Zoohigienski normativi, vzorčenje zraka
	DP1 (1.1.1.)	Vzorčenje perja za kortikosteron
	DP1 (1.1.1.)	Vzorčenje poginulih in izločenih živali za patoanatomsko preiskavo
PRAŠIČI	DP1 (1.1.2.; 1.2.2.)	Ocenjevanje dobrobiti živali
	DP2 (1.1.1.; 1.2.2.)	Priprave na poskus
	DP2 (1.1.1.; 1.2.2.)	poskus Tehnologija reje - laktacija
	DP2 (1.1.1.; 1.2.2.)	poskus Tehnologija reje - odstavitvev
	DP2 (1.1.1.)	Spremljanje obnašanja
	DP2 (1.1.1.; 1.2.2.)	Ocenjevanje dobrobiti živali
	DP2 (1.1.1.; 1.2.2.)	Tehtanje živali
	DP2 (1.2.2.)	Vzorčenje krvi, sline
Bibliografske reference	link na sicris	